

EUROPSKI NADZORNIK ZAŠTITE PODATAKA

Sažetak Mišljenja Europskog nadzornika za zaštitu podataka o Prijedlogu uredbe kojom se jača sigurnost osobnih iskaznica građana Unije i drugih dokumenata

(Cjeloviti tekst ovog Mišljenja dostupan je na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku na internetskim stranicama Europskog nadzornika za zaštitu podataka www.edps.europa.eu)

(2018/C 338/12)

U ovom se Mišljenju navodi položaj EDPS-a o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije te boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje.

U tom smislu, EDPS primjećuje da je Komisija jasno odlučila odrediti kao prioritet aspekte Prijedloga koji se odnose na slobodu kretanja te da će cilj povezan sa sigurnošću smatrati logičnom posljedicom. EDPS navodi da to može utjecati na analizu nužnosti i proporcionalnosti elemenata Prijedloga.

EDPS podupire cilj Europske komisije da poboljša sigurnosne standarde koji se primjenjuju na osobne iskaznice i boravišne isprave, čime se pridonosi sigurnosti Unije kao cjeline. Istodobno, EDPS smatra da se u tom kontekstu Prijedlogom ne opravdava dovoljno potreba obrade dviju vrsta biometrijskih podataka (slika lica i otisci prstiju), a navedene bi se svrhe mogle postići manje nametljivim pristupom.

Na temelju pravnog okvira EU-a te okvira modernizacije Konvencije br. 108, biometrijski se podatci smatraju osjetljivim podacima i podložni su posebnoj zaštiti. EDPS naglašava da bi slike lica i otisci prstiju koji bi se obrađivali na temelju Prijedloga jasno bili obuhvaćeni tom osjetljivom kategorijom podataka.

Nadalje, EDPS smatra da bi Prijedlog imao opsežan učinak na do 370 milijuna građana EU-a, zbog čega bi 85 % stanovništva EU-a potencijalno bilo obvezno dati otiske prstiju. Taj širok opseg, zajedno s vrlo osjetljivim podacima koji se obrađuju (slike lica u kombinaciji s otiscima prstiju), zahtijeva pomni nadzor u skladu sa strogom provjerom nužnosti.

Nadalje, EDPS priznaje da se, s obzirom na razlike između osobnih iskaznica i putovnica, uvođenje sigurnosnih značajki na osobne iskaznice, koje se mogu smatrati prikladnima za putovnice, ne može provesti automatski, već to zahtijeva promišljanje i temeljitu analizu.

Nadalje, EDPS želi naglasiti da bi članak 35. stavak 10. Opće uredbe o zaštiti podataka (u daljnjem tekstu: „GDPR”) ⁽¹⁾ bio primjenjiv na navedenu obradu. U tom kontekstu, EDPS primjećuje da se procjenom učinka koja je priložena Prijedlogu ne podržava opcija politike koju je izabrala Komisija, odnosno obvezno uključivanje slika lica i (dvaju) otisaka prstiju na osobne iskaznice (i boravišne isprave). Posljedično, procjena učinka priložena Prijedlogu ne može se smatrati dostatnom u svrhe sukladnosti s člankom 35. stavkom 10. GDPR-a. Stoga, EDPS u tom kontekstu preporučuje preispitivanje nužnosti i proporcionalnosti obrade biometrijskih podataka (slika lica u kombinaciji s otiscima prstiju).

Nadalje, Prijedlogom se izričito trebaju predvidjeti mjere zaštite od država članica koje uspostavljaju nacionalne daktiloskopske baze podataka u kontekstu provedbe Prijedloga. Prijedlogu treba dodati odredbu kojom se izričito navodi da biometrijski podatci obrađeni u svojem kontekstu moraju biti izbrisani odmah nakon njihova postavljanja u čip i ne smiju se dalje obrađivati u svrhe koje nisu izričito navedene u Prijedlogu.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

EDPS razumije da se korištenje biometrijskim podacima može smatrati legitimnom mjerom protiv prijevare, ali Prijedlogom se ne opravdava potreba pohranjivanja dviju vrsta biometrijskih podataka u svrhu koja je u njemu predviđena. Jedna od mogućnosti koju treba uzeti u obzir mogla bi biti ograničavanje biometrijskih podataka koji se upotrebljavaju na jedan podatak (na primjer, samo slika lica).

Nadalje, EDPS bi želio naglasiti da razumije da pohranjivanje slika otiska prstiju poboljšava interoperabilnost, ali istodobno povećava količinu obrađenih biometrijskih podataka i rizik od lažnog predstavljanja u slučaju povrede sigurnosti osobnih podataka. Stoga, EDPS preporučuje ograničavanje podataka o otiscima prstiju koji su pohranjeni u čipu dokumenata na minucije (papilarne linije) ili uzorke, podskup obilježja dobivenih sa slike otisaka prstiju.

Naposljetku, uzimajući u obzir široki raspon i potencijalni učinak prethodno navedenog Prijedloga, EDPS preporučuje postavljanje dobne granice za prikupljanje dječjih otisaka prstiju na temelju Prijedloga na 14 godina, u skladu s drugim instrumentima prava EU-a.

1. UVOD I KONTEKST

1. Europska komisija (u daljnjem tekstu: „Komisija”) je 17. travnja 2018. izdala Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju svoje pravo na slobodno kretanje⁽¹⁾ čiji je cilj poboljšati sigurnosne značajke osobnih iskaznica građana EU-a i boravišnih iskaznica članova obitelji koji nisu građani EU-a (u daljnjem tekstu: „Prijedlog”).
2. Ovaj Prijedlog uredbe dio je akcijskog plana iz prosinca 2016. „za jačanje europskog odgovora na krivotvorenje putnih isprava” (u daljnjem tekstu: „akcijski plan iz prosinca 2016.”)⁽²⁾, u kojem je Komisija utvrdila mjere za rješavanje pitanja sigurnosti isprava, uključujući osobne iskaznice i boravišne isprave, u kontekstu nedavnih terorističkih napada u Europi.
3. Osobne iskaznice imaju važnu ulogu u osiguravanju identifikacije osobe u administrativne i komercijalne svrhe što je Komisija naglasila u svojoj Komunikaciji donesenoj 14. rujna 2016. „Povećanje sigurnosti u svijetu mobilnosti: bolja razmjena informacija u borbi protiv terorizma i jače vanjske granice”⁽³⁾. Potreba za poboljšanjem sigurnosti tih dokumenata istaknuta je i u Izvješću o građanstvu EU-a za 2017.
4. Dio misije EDPS-a jest savjetovanje službi Komisije u izradi novih zakonodavnih prijedloga koji se odnose na zaštitu podataka.
5. EDPS pozdravlja činjenicu da se Europska komisija već s njime neformalno savjetovala o nacrtu Prijedloga te da je imao priliku dati svoje mišljenje o aspektima u vezi sa zaštitom podataka.

7. ZAKLJUČCI

EDPS primjećuje da je Komisija jasno odlučila odrediti kao prioritet aspekte Prijedloga koji se odnose na slobodu kretanja te da će cilj povezan sa sigurnošću smatrati logičnom posljedicom. EDPS ističe da to može utjecati na analizu nužnosti i proporcionalnosti elemenata Prijedloga.

EDPS podupire cilj Europske komisije da poboljša sigurnosne standarde koji se primjenjuju na osobne iskaznice i boravišne isprave, čime se pridonosi sigurnosti Unije kao cjeline. Istodobno, EDPS smatra da se u tom kontekstu Prijedlogom ne opravdava dovoljno potreba obrade dviju vrsta biometrijskih podataka (slika lica i otisci prstiju), a navedene bi se svrhe mogle postići manje nametljivim pristupom.

Na temelju pravnog okvira EU-a te okvira modernizacije Konvencije br. 108, biometrijski se podatci smatraju osjetljivim podacima i podložni su posebnoj zaštiti. EDPS naglašava da bi slike lica i otisci prstiju koji bi se obrađivali na temelju Prijedloga jasno bili obuhvaćeni tom osjetljivom kategorijom podataka.

⁽¹⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2018. o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje, COM(2018) 212 final, 2018/0104 (COD).

⁽²⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 8. prosinca 2016.: Akcijski plan za jačanje europskog odgovora na krivotvorenje putnih isprava, COM(2016) 790 final.

⁽³⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću i Vijeću „Povećanje sigurnosti u svijetu mobilnosti: bolja razmjena informacija u borbi protiv terorizma i jače vanjske granice”, COM(2016) 602 final.

Nadalje, EDPS smatra da bi Prijedlog imao opsežan učinak na do 370 milijuna građana EU-a, zbog čega bi 85 % stanovništva EU-a potencijalno bilo obvezno dati otiske prstiju. Taj širok opseg, zajedno s vrlo osjetljivim podacima koji se obrađuju (slike lica u kombinaciji s otiscima prstiju), zahtijeva pomni nadzor u skladu sa strogom provjerom nužnosti.

Nadalje, EDPS priznaje da se, s obzirom na razlike između osobnih iskaznica i putovnica, uvođenje sigurnosnih značajki na osobne iskaznice, koje se mogu smatrati prikladnima za putovnice, ne može provesti automatski, već to zahtijeva promišljanje i temeljitu analizu.

Štoviše, EDPS želi naglasiti da bi članak 35. stavak 10. GDPR-a bio primjenjiv na obradu o kojoj je riječ. U tom kontekstu, EDPS primjećuje da se procjenom učinka koja je priložena Prijedlogu ne podržava opcija politike koju je izabrala Komisija, odnosno obvezno uključivanje slika lica i (dvaju) otisaka prstiju na osobne iskaznice (i boravišne isprave). Posljedično, procjena učinka priložena Prijedlogu ne može se smatrati dostatnom u svrhe sukladnosti s člankom 35. stavkom 10. GDPR-a. Stoga, EDPS u tom kontekstu preporučuje preispitivanje nužnosti i proporcionalnosti obrade biometrijskih podataka (slika lica u kombinaciji s otiscima prstiju).

Nadalje, Prijedlogom se izričito trebaju predvidjeti mjere zaštite od država članica koje uspostavljaju nacionalne daktiloskopske baze podataka u kontekstu provedbe Prijedloga. Prijedlogu treba dodati odredbu kojom se izričito navodi da biometrijski podatci obrađeni u svojem kontekstu moraju biti izbrisani odmah nakon njihova postavljanja u čip i ne smiju se dalje obrađivati u svrhe koje nisu izričito navedene u Prijedlogu.

EDPS razumije da se korištenje biometrijskim podacima može smatrati legitimnom mjerom protiv prijevare, ali Prijedlogom se ne opravdava potreba pohranjivanja dviju vrsta biometrijskih podataka u svrhu koja je u njemu predviđena. Jedna od mogućnosti koju treba uzeti u obzir mogla bi biti ograničavanje biometrijskih podataka koji se upotrebljavaju na jedan podatak (na primjer, samo slika lica).

Nadalje, EDPS bi želio naglasiti da razumije da pohranjivanje slika otiska prstiju poboljšava interoperabilnost, ali istodobno povećava količinu obrađenih biometrijskih podataka i rizik od lažnog predstavljanja u slučaju povrede sigurnosti osobnih podataka. Stoga, EDPS preporučuje ograničavanje podataka o otiscima prstiju koji su pohranjeni u čipu dokumenata na minucije (papilarne linije) ili uzorke, podskup obilježja dobivenih sa slike otisaka prstiju.

Naposljetku, uzimajući u obzir široki raspon i potencijalni učinak prethodno navedenog Prijedloga, EDPS preporučuje postavljanje dobne granice za prikupljanje dječjih otisaka prstiju na temelju Prijedloga na 14 godina, u skladu s drugim instrumentima prava EU-a.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. kolovoza 2018.

Giovanni BUTTARELLI

Europski nadzornik za zaštitu podataka
